

Вакцинація під час пандемії COVID - 19: питання та відповіді для медпрацівників

1. Чи безпечно прищеплювати дітей під час пандемії COVID - 19?

Так. Потенційний контакт з інфекційним захворюванням не є протипоказанням для планової імунізації. Відповідно, пандемія COVID - 19 не створює які-небудь специфічні ризики, пов'язані з вакцинацією. Сесії планової імунізації слід продовжувати наскільки це можливо, а також, настільки дозволяють заходи щодо відповіді на COVID - 19. Проте, необхідно забезпечити дотримання стандартних заходів інфекційного контролю для того, щоб максимально понизити ризик передачі COVID - 19 серед співробітників і відвідувачів установ.

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) рекомендує проводити планову вакцинацію відповідно до календаря щеплень навіть під час пандемії COVID - 19. Особливо важливою є вакцинація дітей, які повинні отримати усі вакцини, передбачені календарем щеплень при народженні та в перші два роки життя. Ці вакцини можуть бути різними в різних країнах в залежності від національних рекомендацій. Якщо будь-які послуги імунізації були припинені, їх необхідно відновити якомога швидше і запропонувати надолуження щеплень². Своєчасна вакцинація є надзвичайно важливою для того, щоб забезпечити надійний захист дітей раннього віку від важких, загрозливих для життя інфекційних захворювань, а також для того, щоб уникнути накопичення нещеплених груп населення і потенційної втрати колективного імунітету¹.

2. Чи підвищує вакцинація ризик інфікування або розвитку захворювання COVID-19 у дитини?

Ні. В даний час немає доказів того, що вакцинація підвищує ризик інфікування дитини COVID-19 або впливає на перебіг захворювання. Вакцинація проти одного захворювання не послаблює імунну відповідь людини на інше захворювання^{3,4,5}. Більш того, планова вакцинація дітей під час пандемії COVID-19 захистить їх від захворювань, яким запобігають за допомогою вакцинації (ЗЗВ). Дотримання належних заходів інфекційного контролю під час сесій імунізації дозволить звести до мінімуму потенційний ризик зараження дітей COVID-19.

3. Чому вакцинація особливо важлива під час пандемії COVID-19?

Будь-які перебої в наданні послуг імунізації, навіть на короткий час, приведуть до

¹ Безпека вакцин та хибні протипоказання до вакцинації. Навчальний посібник. Європейське регіональне бюро ВООЗ 2017 (http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0009/351927/WHO-Vaccine-Manual.pdf) (станом на 22 квітня 2020 г.) (англ. мовою)

² Керівництво по планової імунізації під час пандемії COVID-19 в Європейському регіоні ВООЗ (2020). http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/433814/Guidance-routine-immunization-services-COVID-19-pandemic-rus.pdf?ua=1 (станом на 22 квітня 2020 р.)

³ Offit P. Addressing parents' concerns: do multiple vaccines overwhelm or weaken the infant's immune system? *Pediatrics*, 2002; 109: 124-9

⁴ Global Advisory Committee on Vaccine Safety, 6-7 June 2006. *Weekly Epidemiological Record*, 2006; 28 (81): 273-284 (https://www.who.int/vaccine_safety/committee/reports/wer8128.pdf?ua=1) (станом на 22 квітня 2020)

⁵ Miller E. Bacterial infections, immune overload, and MMR vaccine. *Arch Dis Child*, 2003; 88: 222-3

того, що населення і, особливо діти, виявляться схильними до безпосереднього ризику ЗЗВ⁶. Зростання числа сприйнятливих осіб поставить під загрозу колективний захист населення і збільшить ймовірність спалахів ЗЗВ. Такі спалахи можуть привести до захворювань і летальних наслідків, а також до збільшення навантаження на системи охорони здоров'я, які й без того відчувають величезну напругу у зв'язку із заходами у відповідь на спалах COVID-19.

4. Чи небезпечно щепити дитину під час інкубаційного періоду COVID-19?

Ні. Загальний принцип, який також застосовується до COVID-19, полягає в наступному: вакцинація не створює будь-які відомі ризики для людини, який був в контакт з інфекційним хворим чи знаходиться в інкубаційному періоді захворювання^{1,7}. Це означає, що вакцинація не вплине на перебіг захворювання COVID-19 у дитини, яка могла бути інфікована, але не мала симптомів захворювання в момент вакцинації, або у дитини, яка могла бути інфікована COVID-19 незабаром після вакцинації. Потенційне інфікування дитини COVID-19 також не вплине на безпеку або ефективність проведеної вакцинації.

5. Чи є зараження COVID-19 протипоказанням до вакцинації?

Хоча легкі симптоми захворювання (наприклад, лихоманка та/або кашель), які можуть спостерігатися також при COVID-19, не є обов'язковим протипоказанням до вакцинації¹, надзвичайно важливим є те, щоб кожен, у кого тест на COVID-19 виявився позитивним, залишався ізольованим відповідно до національних рекомендацій для того, щоб не допустити зараження інших і подальшого поширення вірусу SARS-CoV2.

6. Чи існують специфічні вакцини, рекомендовані для медпрацівників в умовах COVID-19?

В даний час вакцини проти COVID-19 не існують. Станом на 11 квітня 2020 року 6 вакцин-кандидатів проходять клінічні випробування; 77 інших вакцин-кандидатів знаходяться на стадії доклінічних досліджень⁸. ВООЗ співпрацює з усіма зацікавленими сторонами для того, щоб, як тільки з'явиться безпечна і ефективна вакцина проти COVID-19, забезпечити її справедливий розподіл і пріоритизацію. У період очікування такої вакцини, всі медичні працівники повинні переконатися, що вони щеплені проти інших інфекційних захворювань відповідно до національних рекомендацій, що є особливо важливим під час пандемії COVID-19.

Додаткова інформація

⁶ Takahashi S. Reduced vaccination and the risk of measles and other childhood infections post-Ebola. *Science*, 2015; 347 (6227): 1240-2. doi: 10.1126 / science.aaa3438. PubMed PMID: 25766232; PubMed Central PMCID: PMC4691345.

⁷ Rubin LG. 2013 IDSA clinical practice guideline for vaccination of the immunocompromised host. *Clin Infect Dis*, 2014; 58 (3): 309-18.

⁸ Draft landscape of COVID-19 candidate vaccines. World Health Organization, 2020 (<https://www.who.int/who-documents-detail/draft-landscape-of-covid-19-candidate-vaccines>) (станом на 22 квітня 2020)

⁹ Summary of WHO Position Papers - Immunization of Health Care Workers. World Health Organization. (https://www.who.int/immunization/policy/immunization_routine_table4.pdf) (станом на 22 квітня 2020)

Керівництво з планової імунізації під час пандемії COVID-19 в Європейському регіоні ВООЗ. http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0005/433814/Guidance-routine-immunization-services-COVID-19-pandemic-rus.pdf

Вакцинація під час пандемії COVID-19: питання і відповіді для батьків

1. Чи варто робити щеплення моєї дитини під час пандемії COVID-19?

Так, важливо, щоб ваша дитина вчасно отримала всі планові щеплення; вони захистять її від багатьох небезпечних захворювань зараз і в майбутньому. Слідкуйте за рекомендаціями органів охорони здоров'я вашої країни: з них ви дізнаєтесь, де і коли можна пройти вакцинацію. Якщо через заходи, що діють у відповідь на COVID-19 послуги імунізації в вашому регіоні тимчасово припинені, як тільки послуги імунізації будуть відновлені, переконайтеся в тому, що ваша дитина отримала всі пропущені дози.

2. Чи безпечно вакцинувати мою дитину під час пандемії COVID-19?

Так, ваша дитина може бути щеплена. COVID-19 не створює будь-який специфічний ризик, пов'язаний з вакцинами або з вакцинацією.

3. Нам сказали, що через COVID-19 слід залишатися вдома якомога більше. Чи слід відкласти щеплення моєї дитині до закінчення пандемії?

Ні. Важливо продовжувати своєчасно вакцинувати вашу дитину, наскільки це можливо, навіть під час пандемії COVID-19. Органи охорони здоров'я роблять все можливе, щоб служби імунізації продовжували працювати, оскільки імунізація є важливою частиною системи громадського здоров'я. Крім того, максимально здоровий початок життя є невід'ємним правом вашої дитини.

У спільнотах, де введено фізичне дистанціювання, органи охорони здоров'я вживають заходів для зведення до мінімуму ризику передачі COVID-19 під час сесій імунізації, наприклад, шляхом скорочення часу очікування та виділення окремих зон в установі. З огляду на необхідність, послуги імунізації можуть бути тимчасово припинені; в таких випадках надолуження імунізації буде запропоноване, як тільки установа повернеться до нормального функціонування.

4. Чи здатні вакцини для планової імунізації захистити мою дитину або мене від зараження COVID-19?

На даний час немає доказів того, що вакцинація проти інших захворювань, таких як поліомієліт або туберкульоз, може запобігти зараженню COVID-19 або знизити тяжкість симптомів захворювання.

Переконавшись в тому, що ви і ваша дитина отримали всі планові щеплення, ви зможете захистити себе і свою дитину від інших інфекційних захворювань.

5. Чи може моя дитина отримати планові щеплення, якщо у нього кашель або лихоманка (а тест на COVID-19 не проводився)?

Якщо ваша дитина погано себе почуває, обов'язково повідомте про це своєму лікареві, перш ніж доставити його в медичний заклад. Ваш лікуючий лікар порадить, чи слід відкласти вакцинацію.

6. Що робити, якщо у моєї дитини результат тесту на COVID-19 позитивний, але симптоми захворювання не важкі?

Хоча слабо виражені симптоми захворювання не обов'язково є протипоказанням до вакцинації, надзвичайно важливим є те, щоб кожна людина з позитивним результатом тесту на COVID-19 залишалась ізольованою; це виключить зараження інших, а також подальше поширення вірусу.

**7. Що робити, якщо моя дитина потенційно заражена COVID-19, але симптоми відсутні?
Чи може вакцинація негативно вплинути на одужання від інфекції?**

Ні. Вакцинація проти одного захворювання не послабляє імунну відповідь людини на інше захворювання. Немає ніяких даних про те, що будь-яка планова вакцинація підвищує (або зменшує) ризик зараження вашої дитини COVID-19 або якось впливає на його реакцію на захворювання.

З іншого боку, пропущена або відкладена вакцинація дійсно створює серйозний ризик, оскільки дитина стає вразливою для багатьох небезпечних захворювань, яким запобігають за допомогою вакцинації.

8. Чи існує вакцина проти COVID-19?

Ні. COVID-19 - нове захворювання, і вакцини для його профілактики поки не існують. Вчені різних країн зайняті розробкою такої вакцини, а ВООЗ співпрацює з усіма зацікавленими сторонами, щоб як тільки безпечна та ефективна вакцина з'явиться, забезпечити її справедливий розподіл всім, хто її потребує.

Вдячність:

Регіональний офіс ВООЗ висловлює вдячність центру ВООЗ, що співпрацює з безпеки вакцин за допомоги в підготовці питань і відповідей.